

การพัฒนาโรงเรียนว้าว เพื่อสร้างองค์ความรู้ สู่การพัฒนาทักษะอาชีพที่ยั่งยืน

โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

1 โรงเรียน 1 นวัตกรรม ภายใต้สถานการณ์ COVID-19

โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ประจำปีงบประมาณ 2563

โรงเรียนร่วมราษฎร์วิทยานุกูล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

รายงานเล่มจัดทำขึ้นเพื่อใช้สำหรับประกอบการพิจารณาการคัดสรรผลงาน “หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม” ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ประจำปีงบประมาณ 2563 โรงเรียนร่วมราษฎร์วิทยานุกูล อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ในการพัฒนาโรงเรียนว้าว เพื่อสร้างองค์ความรู้สู่การพัฒนาทักษะอาชีพที่ยั่งยืน ภายในเล่มประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของนวัตกรรม กระบวนการพัฒนาผลงาน และผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

คณะทำงานได้เขียนรวบรวมตามกระบวนการรายงานนวัตกรรม เพื่อเป็นข้อมูลหลักฐานในการพัฒนากิจกรรมของโรงเรียน

โรงเรียนร่วมราษฎร์วิทยานุกูล

สารบัญ

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร	1
บทที่ 1 บทนำ	2
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	2
1.2 วัตถุประสงค์	3
บทที่ 2 กระบวนการพัฒนาผลงานหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม	4
2.1 การออกแบบนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา	4
2.2 ขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนา	8
บทที่ 3 ผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน	16
3.1 ผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน	16
3.2 สรุปสิ่งที่เรียนรู้และการปรับปรุงให้ดีขึ้น	16
3.3 การขยายผลและการเผยแพร่ผลการพัฒนา	16
3.4 จุดเด่น หรือลักษณะพิเศษของผลงานนวัตกรรม	17
3.5 ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	17
บรรณานุกรม	18

บทสรุปผู้บริหาร

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การดำเนินชีวิต รวมถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้ระบบการศึกษาต้องมีการปรับปรุง พัฒนา หลักสูตรให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง เพื่อเตรียมนักเรียนให้เป็นบุคคลในศตวรรษที่ 21 และในการจัดการศึกษานั้น เน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเกี่ยวกับการเผชิญปัญหา และประยุกต์ความรู้เพื่อนำมาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายให้นักเรียนต้องมีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) ซึ่งการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาที่เชื่อมโยงกับการดำรงชีวิตจริงในปัจจุบัน ทำให้เกิดกระบวนการหรือผลผลิตใหม่ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

โรงเรียนร่วมราษฎร์วิทยานุกูล จึงมีแนวคิดในการพัฒนาการจัดการศึกษา เน้นความรู้ด้านวิชาการควบคู่กับอาชีพ จึงเกิดโรงเรียนว้าวขึ้น เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน และเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาหาความรู้ในการประกอบอาชีพ ด้านวิชาการโรงเรียนได้นำเข้ามาจัดกิจกรรมการเรียน การบูรณาการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย ตามความเหมาะสมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผ่านรูปแบบการเรียนรู้กระตือรือร้น (Active Learning) แบบโครงงาน (Project-Based Learning) เป็นต้น เน้นให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ประสบการณ์ด้วยตัวเอง เกิดทักษะกระบวนการทางความคิด ทำให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้นได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชนาธิป พรกุล (2554) ว่าการให้ความรู้เพียงอย่างเดียวเพื่อใช้ในการสอบเท่านั้น ไม่ได้สอนให้ผู้เรียนคิด และลงมือปฏิบัติ ทำให้นักเรียนขาดทักษะต่าง ๆ ในการค้นหาความรู้ การสร้างองค์ความรู้ให้กับตัวเอง

โรงเรียนว้าว เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ครบวงจร ในการบริหารจัดการด้านโรงเรียน อาหาร น้ำ การดูแลรักษา เพื่อใช้ในการศึกษา มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการ การใช้ประโยชน์จากวัว การเพิ่มมูลค่าของเสียที่เกิดจากวัวให้มีประโยชน์ และยังส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน เกิดความรักและภูมิใจในอาชีพที่สุจริต

ผลจากการใช้นวัตกรรมโรงเรียนว้าว ในการส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ และการพัฒนาทักษะอาชีพ พบว่าโรงเรียนว้าวเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการเลี้ยงวัว นักเรียนสามารถจัดลำดับทางความคิดอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เป็นระบบมากขึ้น มีการเชื่อมโยงประสบการณ์ที่ได้ทำจริงกับความรู้ทำให้เกิดเป็นความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นเอง สามารถนำมาใช้ได้ เป็นความรู้ที่คงทน ยังเป็นการสร้างอาชีพในอนาคตให้กับนักเรียน และรู้จักการใช้ประโยชน์จากมูลวัว การเพิ่มมูลค่ามูลวัวทำให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน นักเรียนและผู้ปกครองเกิดความพึงใจ ภูมิใจในอาชีพของตนเอง

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

เนื่องจากปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การดำเนินชีวิต ด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21

สำหรับการเรียนรู้สาระวิชาที่มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อให้มีชีวิตในยุคศตวรรษที่ 21 และในปัจจุบันการเรียนรู้อย่างยั่งยืนควรเป็นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สู่การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยการเชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์มาสร้างความรู้เข้าใจของตนเอง โดยครูเป็นผู้ช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรมที่จะทำให้ให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าในด้านการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนมุ่งเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติ ควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการพัฒนาคน รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งและสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้คนในชุมชน และเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาประเทศการพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนในประเทศให้เข้มแข็งเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21

ทั้งนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรข้อที่ 2 ไว้ว่าเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551)

การเลี้ยงวัวอยู่กับการดำรงชีวิตของเกษตรกรชุมชนตำบลกะฮาด มายาวนาน เพื่อประโยชน์จากการใช้แรงงาน การได้ผลผลิตเนื้อเพื่อการบริโภค การจำหน่ายเป็นรายได้ของครอบครัว ได้รับผลประโยชน์ได้จากมูลนำไปเป็นปุ๋ย และจำหน่าย และยังมีผลในมิติสังคม อาทิ เป็นเพื่อนคู่ชีวิต เป็นการแก้ปัญหาวางงานของผู้สูงอายุด้วย แต่การประกอบอาชีพการเลี้ยงวัวของเกษตรกร แม้ว่าจะมีความก้าวหน้ามาโดยลำดับแต่สำหรับเยาวชนรุ่นใหม่ยังขาดแรงจูงใจ ขาดความรู้ และขาดการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างองค์กรในพื้นที่ ทั้งองค์กรด้านการบริหาร องค์กรด้านการศึกษา และพลังกลุ่มของเกษตรกรที่จะเสริมแรงให้การเลี้ยงวัวเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และการนำเทคโนโลยีมาช่วยพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากแนวคิดดังกล่าวโรงเรียนร่วมราษฎร์วิทยานุกูล ซึ่งอยู่ในตำบลกะฮาด มีสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียนเอื้อต่อการพัฒนาทั้งด้านความรู้ควบคู่กับการสร้างอาชีพให้กับนักเรียน จึงมีความสนใจศึกษาการพัฒนาการโรงเรียนวัวเกิดขึ้น เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้กับนักเรียน และทักษะการประกอบอาชีพการเลี้ยงวัวผสมผสานการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกับการใช้หลักการทำ

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาเพื่อนำมาใช้เป็นนวัตกรรมที่สร้างสรรค์และยั่งยืน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพอย่างยั่งยืนของนักเรียนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อพัฒนาโรงเรียนว้าวเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และชุมชน
- 1.2.2 เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 1.2.3 เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียน
- 1.2.4 เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
- 1.2.5 เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน

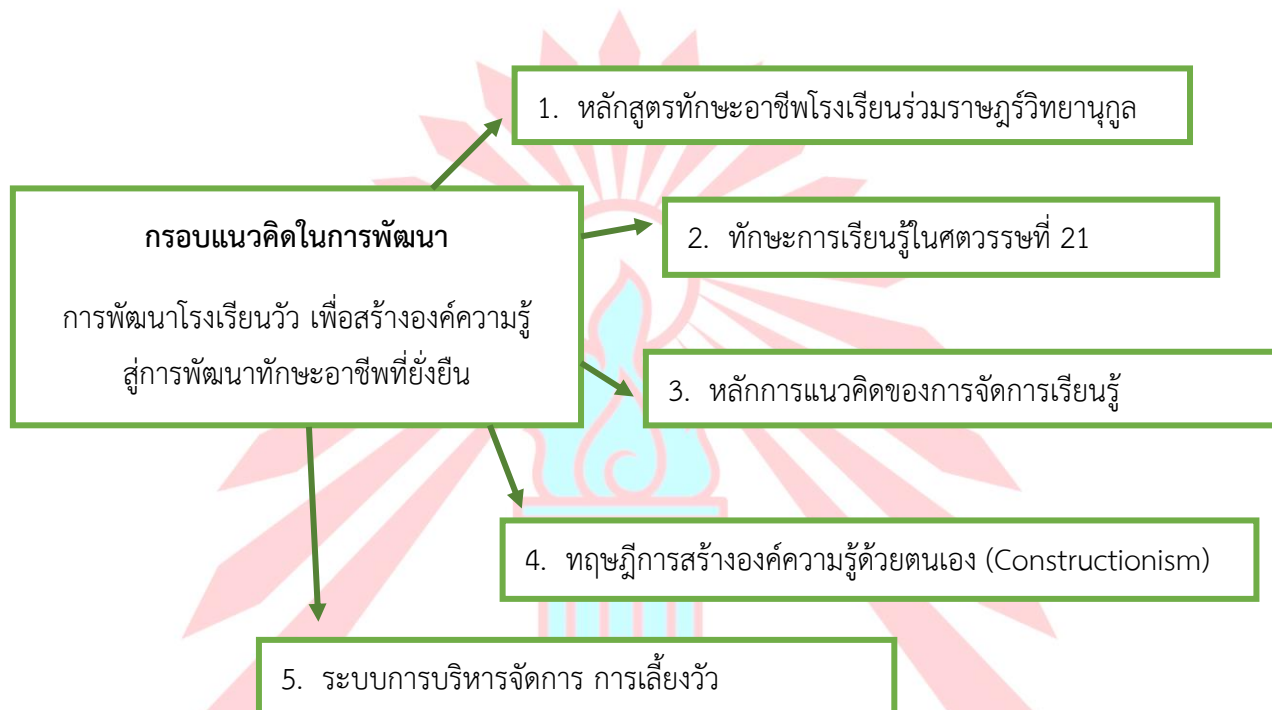

บทที่ 2

กระบวนการพัฒนาผลงานหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม

2.1 การออกแบบนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการพัฒนาโรงเรียนวัว

การพัฒนาโรงเรียนวัว เพื่อสร้างองค์ความรู้สู่การพัฒนาทักษะอาชีพที่ยั่งยืน โรงเรียนร่วมราษฎร์วิทยานุกูล ตำบลกะหาด อำเภอนีนสง่า จังหวัดชัยภูมิ ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรทักษะอาชีพโรงเรียนร่วมราษฎร์วิทยานุกูล

หลักสูตรทักษะอาชีพโรงเรียนร่วมราษฎร์วิทยานุกูล ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะซึ่งหมายถึง ความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้ในหลักสูตรแกนกลางกำหนดมุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ทั้งนี้การพัฒนาโรงเรียนวัว จึงเน้นการส่งเสริมทักษะชีวิต ควบคู่กับด้านความรู้เพื่อให้ นักเรียนสามารถเกิดองค์ความรู้ และแนวคิด นำไปใช้ประโยชน์ได้ นอกจากต้องอาศัยแรงจูงใจ มโนทัศน์

การแก้ปัญหา ความคิดพินิจพิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติแล้วยังต้องอาศัยทักษะในการทำงาน ทักษะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การทำงานคล่องแคล่วมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนที่แท้จริง ไม่ใช่ให้นักเรียนได้รับความรู้เท่านั้นแต่ต้องให้เกิดทักษะกระบวนการทางความคิดด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นการส่งเสริมทักษะชีวิต เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ความสามารถจนเกิดเป็นความชำนาญ

2. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ทักษะการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x 7C โดยผสมผสานองค์ความรู้ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการ และความรู้เท่าทันด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต (วิภาวี ศิริลักษณ์, 2557)

การนำโรงเรียนว้าวเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เกิดทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำทักษะอาชีพ ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่าง กระบวนทัศน์ และทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรมอีกด้วย

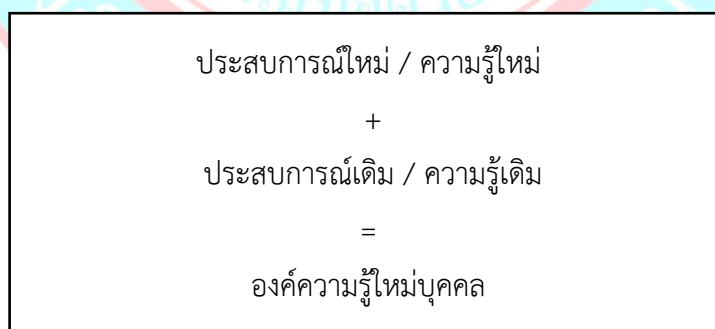
3. หลักการแนวคิดของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ Active Learning และแบบโครงงาน นัยสำคัญของการเรียนรู้ คือ เนื้อหาที่ผู้เรียนจะเข้าใจ และยอมรับต้องมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของผู้เรียน สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้คือ ต้องเรียนผ่านการกระทำ โดยครูคอยอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน โดยนักเรียนมีส่วนร่วมและตอบสนองต่อกระบวนการเรียนรู้ และการเรียนรู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในตนเอง เชื่อมโยงไปสู่ผู้อื่นคนอื่น ๆ ทั้งด้านความรู้สึก อารมณ์ และสติปัญญา (นนทลี พรธาดาวิทย์, 2559)

โรงเรียนร่วมราษฎร์วิทยานุกูลได้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ Active Learning ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การมีส่วนร่วมของนักเรียน นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและทำกิจกรรมด้วยตนเอง ใช้ใช้รูปแบบนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับโรงเรียนว้าว

4. ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism)

เป็นทฤษฎีทางการศึกษาที่พัฒนาการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Seymour P., 2011)

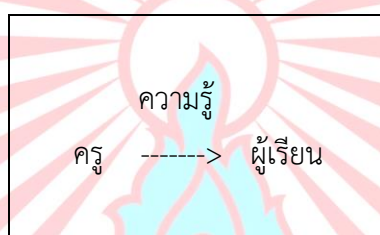

ภาพ 2 การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

4.1 หลักการที่ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง หลักการเรียนรู้ตามทฤษฎี

Constructionism คือ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยให้ผู้เรียนลงมือประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกที่มีความหมาย ซึ่งจะรวมถึงปฏิกริยา ระหว่างความรู้ในตัวของผู้เรียนเอง ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมภายนอกการเรียนรู้จะได้ผลดีถ้า หากว่าผู้เรียนเข้าใจในตนเอง มองเห็นความสำคัญในสิ่งที่เรียนรู้และสามารถเชื่อมโยงความรู้ ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่า(รู้ว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรบ้าง)และสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ ขึ้นมาและเมื่อพิจารณาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนโดยปกติที่เกิดขึ้นในห้องเรียนนั้น สามารถจะแสดงได้ดังรูป

ภาพ 3 การเชื่อมโยงความรู้

4.2 หลักการที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยครูควรพยายามจัดบรรยากาศการเรียน การสอน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีทางเลือกในการ เรียนรู้ที่หลากหลาย (Many Choice) และเรียนรู้อย่างมีความสุขสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่าง ความรู้ใหม่กับความรู้เก่าได้ส่วนครูเป็นผู้ช่วยเหลือและคอยอำนวยความสะดวก

4.3 หลักการเรียนรู้จากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม หลักการนี้เน้นให้เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ร่วมกัน (Social value) ทำให้ผู้เรียนเห็นว่าคนเป็นแหล่งความรู้อีกแหล่งหนึ่งที่สำคัญ การสอนตามทฤษฎี Constructionism เป็นการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมคนออกไปเผชิญโลกถ้าผู้เรียน เห็นว่าคนเป็นแหล่งความรู้สำคัญและสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กันได้เมื่อเขาจบออกไปก็จะ ปรับตัวได้ง่ายและทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 หลักการที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ การรู้จักแสวงหาคำตอบจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ด้วย ตนเอง เป็นผลให้เกิดพฤติกรรมที่ฝังแน่นเมื่อผู้เรียน "เรียนรู้ว่าจะเรียนรู้ได้อย่างไร (Learn how to Learn)"

จากแนวคิดดังกล่าวโรงเรียนร่วมราษฎร์วิทยานุกูล จึงได้นำหลักการเรียนการสอนตามทฤษฎี Constructionism มาใช้ในการพัฒนาโรงเรียนว้าว เพื่อสร้างองค์ความรู้สู่การพัฒนาทักษะอาชีพที่ยั่งยืน เป็นการเรียนการสอนที่ ผู้เรียนเรียนรู้จากการสร้างงาน ผู้เรียนได้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการลงมือปฏิบัติ หรือสร้างงานที่ตนเองสนใจ ในขณะที่เดียวกันก็เปิดโอกาสให้สัมผัสและแลกเปลี่ยนความรู้กับ สมาชิกในกลุ่ม ผู้เรียนจะสร้างองค์ความรู้ขึ้นด้วยตนเองจากการปฏิบัติงานที่มีความหมายต่อตนเอง

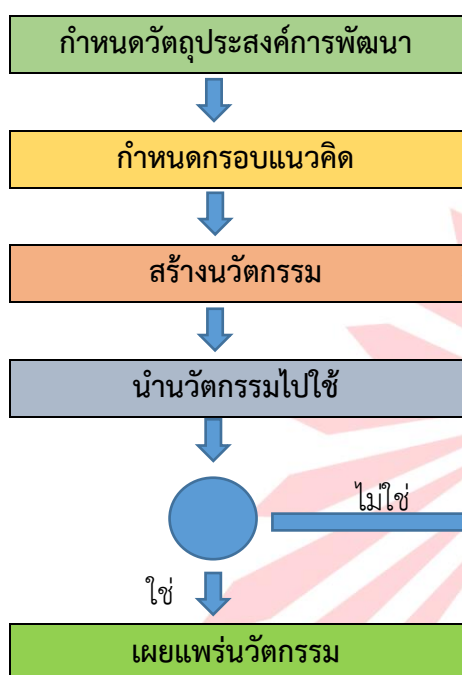
5. ระบบการบริหารจัดการ การเลี้ยงวัว

ระบบการบริหารจัดการ การเลี้ยงวัว ในประเทศไทย มีอยู่ด้วยกัน 3 ระบบ ที่ใช้ในการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) ระบบการเลี้ยงโคแบบปล่อยแทะเล็ม เป็นการเลี้ยงแบบปล่อยให้วัวหากินตามบริเวณที่มีการเกี่ยวเกี่ยวผลผลิตแล้ว ที่มีแหล่งน้ำและแหล่งอาหาร หรือไปเลี้ยงยังทุ่งหญ้าสาธารณะ 2) ระบบการเลี้ยงวัวเชิงผสม เป็นระบบการทำฟาร์ม ส่วนใหญ่การเลี้ยงวัวผสมผสานกับการปลูกพืช ผลที่ได้จากการเลี้ยงวัว และการปลูกพืชจะเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีการจัดหาแหล่งอาหาร แหล่งน้ำที่เพียงพอในการดูแล และ 3) ระบบการเลี้ยงโคเชิงพาณิชย์ เป็นการเลี้ยงโคขุนหรือผลิตพ่อแม่พันธุ์โคขุน มีการลงทุนใช้เทคโนโลยีสูง การใช้อาหารชั้นโปรตีนสูงร่วมกับอาหารหยาบ เพื่อให้วัวมีสภาพร่างกายสมบูรณ์ หรือขุนให้โตเร็ว เพื่อผลิตเนื้อส่งตลาดเนื้อเป็นหลัก (ผกาพรรณ สกุลมัน, 2555)

ในการพัฒนานวัตกรรมโรงเรียนวัว โรงเรียนร่วมราษฎร์วิทยานุกูล ใช้ระบบการบริหารจัดการรูปแบบที่ 2 คือการเลี้ยงวัวเชิงผสม นำมาปรับเข้ากับสภาพบริบทของโรงเรียน ระบบโรงเรียน ระบบการเตรียมอาหารโดยมีแปลงหญ้า ระบบน้ำที่เพียงพอ อย่างครบวงจร รวมถึงการใช้ประโยชน์จากมูลวัว การเพิ่มมูลค่ามูลวัว

2.2 ขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนา

- ทำไมถึงพัฒนาโรงเรียนว้าว..... เพราะเหตุใด.....
- ศึกษาแนวคิด กรอบสนับสนุน แนวทางในการพัฒนา
- สร้างโรงเรียนว้าวต้นแบบ
- ทดลอง นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การใช้เป็นแหล่งเรียนรู้
(ไม่ใช่ → นำนวัตกรรมมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาใหม่)
(ใช่ → นำนวัตกรรมเผยแพร่)

ภาพ 4 การดำเนินงานพัฒนานวัตกรรม

ขั้นที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนา

การพัฒนานวัตกรรมโรงเรียนว้าว เกิดขึ้นจากแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนร่วมกับการส่งเสริมอาชีพให้กับนักเรียน จากผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการสร้างทักษะอาชีพให้นักเรียน และเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้นจึงมีการทบทวนสภาพบริบทโรงเรียน ชุมชน วิเคราะห์ปัญหา ความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม ผ่านการประชุมหารือร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานรัฐ และภาคเอกชนที่ให้ความร่วมมือ

ขั้นที่ 2 การกำหนดกรอบแนวคิด

เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนานวัตกรรม การกำหนดขอบเขตในการศึกษาการพัฒนานวัตกรรม ศึกษาความเป็นไปได้ของสภาพแวดล้อม และปัจจัยต่างๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนา เช่น สถานที่ แหล่งอาหาร แหล่งน้ำ เป็นต้น มีการนำนักเรียน บุคลากรไปศึกษาดูงานการเลี้ยงวัว การเชิญปราชญ์ชาวบ้านเลี้ยงวัวเข้ามาให้ความรู้ แนะนำแนวทางในการพัฒนา และศึกษารูปแบบการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้นวัตกรรมโรงเรียนวัวเป็นแหล่งเรียนรู้ กระบวนการคิด การสร้างองค์ความรู้ การต่อยอดสู่อาชีพในอนาคต

ขั้นที่ 3 การสร้างนวัตกรรม

สร้างนวัตกรรมต้นแบบ โรงเรียนวัว เริ่มต้นจากการนำคณะครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นที่มีการปฏิบัติจริง และเห็นผลเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ใช้หลักการ PDCA เป็นตัวขับเคลื่อนในการพัฒนานวัตกรรม ใช้ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยกายใช้ประสบการณ์ และความรู้ ร่วมกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเกิดผลกับนักเรียน และการพัฒนาต่อยอดเป็นอาชีพในอนาคตให้กับนักเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ควบคู่กับการพัฒนาทักษะอาชีพ มีการตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรมจากข้อมูลย้อนกลับ โดยวัดจากคุณภาพผู้เรียน ความพึงพอใจ และการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน

ขั้นที่ 4 การนำนวัตกรรมไปใช้

การนำนวัตกรรมโรงเรียนวัวไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการเปิดโอกาสให้กับนักเรียนที่สนใจเข้ามาเป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา การทดลองใช้โรงเรียนวัวเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน มีการศึกษาปัญหาที่พบหลังการนำมาใช้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนานวัตกรรมตามคำแนะนำ และปัญหาที่พบต่อไป

ระยะที่ 2 นำนวัตกรรมโรงเรียนวัวเข้าไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นการบูรณาการความรู้โรงเรียนวัวสู่การเรียนรู้ในทุกชั้นเรียน และเปิดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษา

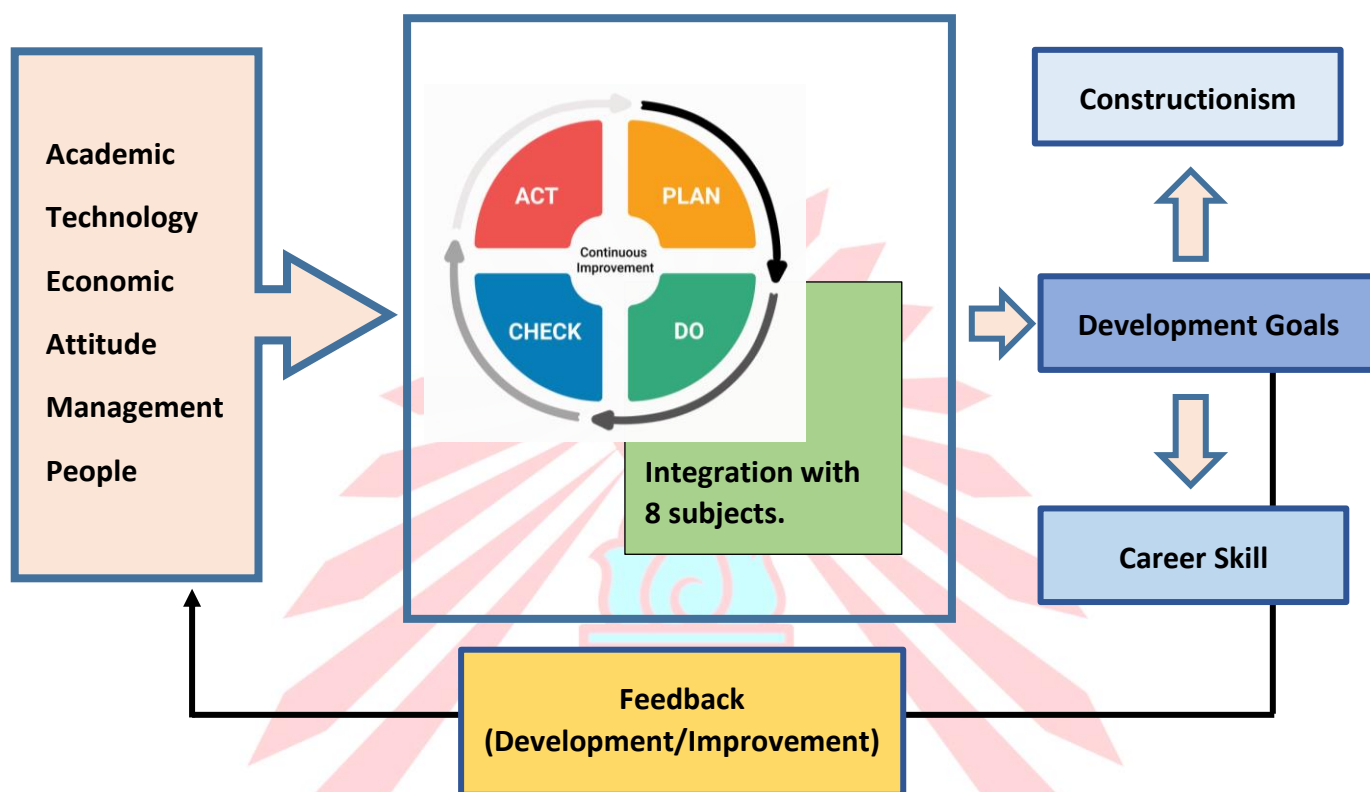
ขั้นที่ 5 การเผยแพร่วัตกรรม

เมื่อนำนวัตกรรมโรงเรียนวัวไปใช้ ประสบผลสำเร็จกับผู้เรียน ชุมชน และบุคคลทั่วไปที่สนใจ แล้วจึงนำมาเขียนรายงานและเผยแพร่ข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านจดหมายข่าวโรงเรียน สื่อบริการสังคมออนไลน์ (Facebook) และเว็บไซต์โรงเรียน

โรงเรียนวัว

ภาพ 5 นวัตกรรมโรงเรียนวัว

นวัตกรรมโรงเรียนวัว

เป็นรูปแบบการพัฒนาให้นักเรียนให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ต่อยอดการส่งเสริมอาชีพให้กับนักเรียน โดยมีหลักการดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า

การพัฒนาคุณภาพนักเรียนเพื่อให้เกิดทักษะความสามารถ กระบวนการคิด ให้มีศักยภาพ มีทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ประกอบไปด้วย

1.1 วิชาการ (Academic) เนื้อหา ความรู้ความเข้าใจในด้านวิชาการ ที่นำมาส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนวัว รวมถึงหลักการ ทฤษฎี การปฏิบัติ

1.2 เทคโนโลยี (Technology) วิธีการทางเทคโนโลยีที่นำมาช่วยในระบบการพัฒนาโรงเรียนวัว การเก็บข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา รวมถึงสื่อ วัสดุ อุปกรณ์

1.3 เศรษฐกิจ (Economic) สภาพด้านการเงิน แหล่งเงินทุนในการพัฒนาและสนับสนุนในการพัฒนา

1.4 ทศนคติ (Attitude) ความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ความคิดเห็นของบุคคล นำไปสู่ความคิดเห็นภาพรวม ทำให้เกิดการพัฒนางานจนบรรลุเป้าหมาย

1.5 การบริหารจัดการ (Management) ระบบการบริหารจัดการใช้รูปแบบ PDCA ในการดำเนินงานตามหน้าที่รับผิดชอบ มีการวิเคราะห์ปัญหา แก้ไขปรับปรุงในการพัฒนาโรงเรียน

1.6 ทรัพยากรบุคคล (People) เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญในการผลักดันให้เกิดโรงเรียนว้าว ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู บุคลากรทางการศึกษา ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ และเสียสละมาช่วยในการพัฒนา

2. กระบวนการของนวัตกรรม

กระบวนการพัฒนาโรงเรียนว้าว โดยการนำโรงเรียนว้าวเข้ามาเป็นแหล่งเรียนรู้ บูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผ่านการดำเนินงานในรูปแบบ PDCA โดยนำโรงเรียนว้าวเข้ามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

ขั้น P (Plan) การวางแผนการสร้างนวัตกรรม มีการสำรวจพื้นที่ในการทำโรงเรียนบริเวณปลูกหญ้า แหล่งน้ำ สายพันธุ์ว้าว มีระบบบริหารจัดการ ได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนผ่านการประชุมหารือจนได้ข้อตกลงในการพัฒนาโรงเรียนว้าวขึ้น โรงเรียนมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การนำครู นักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้จริงเพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียน

ขั้น D (Do) สร้างโรงเรียนว้าว เป็นนวัตกรรมต้นแบบในลักษณะการเลี้ยงว้าวแบบครบวงจร ทั้งแหล่งอาหาร การดูแล และการจัดการระบบต่างๆ เมื่อแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนเสร็จสิ้น มีการนำเข้ามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้ผ่านประสบการณ์จริง ลงมือปฏิบัติ การสืบเสาะหาความรู้ นำไปสู่การจัดระบบความคิด สร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของนักเรียน และเป็นความรู้ที่คงทนนำมาใช้ได้ และมีการติดตามประเมินผลนักเรียนเป็นระยะๆ โดยการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

ขั้น C (Check) มีการติดตาม ประเมินผลเป็นระยะ เพื่อนำข้อที่ยังไม่สมบูรณ์มาปรับปรุงพัฒนาต่อยอด ในการติดตามประเมินผลมีหลากหลายวิธี เช่น แบบทดสอบในการสร้างองค์ความรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน แบบบันทึกการเข้าร่วมแหล่งเรียนรู้ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความพอใจ

ขั้น A (Action) เป็นการพิจารณาในการจัดทำนวัตกรรม หลังได้นำไปใช้แล้ว ซึ่งบางอย่างยังต้องมีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และมีคุณภาพให้มากขึ้น ส่วนที่บรรลุวัตถุประสงค์ก็ศึกษา รวบรวมข้อมูลพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น นำมาต่อยอด เช่น การปลูกหญ้าแบบหมุนเวียน การใช้เทคโนโลยีการรดน้ำหญ้าอัตโนมัติ การให้อาหารเสริมว้าว การพัฒนาสายพันธุ์ให้ดียิ่งขึ้น เป็นต้น

3. ผลลัพธ์

เมื่อนำนวัตกรรมไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองทั้งด้านวิชาการควบคู่กับการส่งเสริมอาชีพให้กับนักเรียน เป็นการปลูกจิตสำนึกที่ดีในการประกอบอาชีพที่สุจริต และมีรายได้ทั้งระหว่างเรียน และรายได้ในอนาคตเมื่อนำไปประกอบเป็นอาชีพ แบ่งเป้าหมายในการพัฒนาได้ดังนี้

3.1 การส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้จริง ร่วมกับความรู้ที่นักเรียนได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดแนวคิด วิธีการ กระบวนการ เป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้น ทำให้นักเรียนมีความรู้ที่คงทน

3.2 การส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพให้กับนักเรียน เพื่อใช้ในอนาคต และช่วยให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน

4. ข้อมูลป้อนกลับ

ในการดำเนินงานได้รับคำติชม ข้อเสนอแนะ จากทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง รวมถึงผู้ที่สนใจ อยากเข้ามาเติมเต็ม มีส่วนร่วมในการพัฒนาให้โรงเรียนว้าวเป็นโครงการที่เข้มแข็งและยั่งยืน มีการเสนอแนะ ให้โรงเรียนเปิดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับบุคคลภายนอกที่สนใจเข้ามาศึกษาหาความรู้ ส่วนในเรื่องคำแนะนำ ต่างๆ ทางโรงเรียนมีการประชุมหารือ นำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาโรงเรียนว้าวต่อไป

การดำเนินงานตามกระบวนการของนวัตกรรม และการนำนวัตกรรมไปใช้

นำโรงเรียนว้าวเข้ามาเป็นแหล่งเรียนรู้ บูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน แบบกระตือรือร้น และแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม ดังนี้

สาระการเรียนรู้	การนำนวัตกรรมไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้
ภาษาไทย	1. บูรณาการความรู้ ภูมิปัญญาภาษาไทย นักเรียนนำความรู้และทักษะจากการเรียนรู้ภาษาไทย การเขียน มาจัดทำ สมุดบันทึกภูมิปัญญา เกี่ยวกับลักษณะของ ว้าว ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการเลี้ยงวัวก่อให้เกิดสำนวนต่างๆ 2. บูรณาการ ภาษาพัฒนาชีวิต นักเรียนนำความรู้ การอ่าน การฟัง การดู และการพูด มาใช้โดยนำเสนอแนวทางการนำข้อมูลความรู้จากสิ่งที่ตนเองอ่าน ฟังหรือ ดู ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะ
คณิตศาสตร์	1. การเชื่อมโยง ความรู้ทางคณิตศาสตร์ด้าน เนื้อหาเรื่องสถิติ ความน่าจะเป็น ต้นทุนกำไร อัตราส่วน มาใช้เก็บข้อมูลวัวประวัติวัว ความเป็นไปได้ในการให้ กำเนิดเพศของลูกวัว คำนวณต้นทุนกำไร และอัตราส่วนในการผสมอาหารของวัว 2. ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่นักเรียน เช่นการชั่งน้ำหนักวัว การนับจำนวน ประชากรวัว อัตราส่วนเพศผู้ต่อเพศเมีย เป็นต้น 3. การคำนวณต้นทุน กำไร ขาดทุน เปอร์เซ็นต์
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1. บูรณาการความรู้ การคัดเลือกพันธุ์ สรีระของวัว สารอาหาร ยา/วัคซีน การผสมพันธุ์ เทคโนโลยีการที่เกี่ยวข้อง การผลิตปุ๋ยจากมูลสัตว์ เป็นต้น 2. ใช้แหล่งเรียนรู้ศึกษาการใช้ชีวิตของวัว วัฏจักรการเจริญเติบโต ใช้แปลงหญ้า เพื่อศึกษาสภาพดินในการปลูกหญ้า 3. ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเปิด-ปิด ระบบน้ำในแปลงหญ้า

สาระการเรียนรู้	การนำนวัตกรรมไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษ	1. บูรณาการความรู้ คำศัพท์ สำนวนวลี ประโยคง่ายๆ เรื่องวัว อาหาร และ ขั้นตอนการเลี้ยงวัว 2. โครงการงานภาษาอังกฤษ 3. การสนทนาเกี่ยวกับการซื้อขายและต่อรองราคา
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	<u>เศรษฐศาสตร์</u> 1. การจัดการผลผลิต การเลี้ยงวัวสายพันธุ์ที่ดี อาหารที่ดี ระบบการจัดการที่ดี ประหยัดต้นทุน ได้ผลตอบแทนสูงสุด 2. ปัญหาด้านการตลาดภายในและต่างประเทศ 3. ปัญหาเกี่ยวกับรัฐและการบริการจากรัฐ <u>ภูมิศาสตร์</u> 1. ภูมิประเทศ การเลือกสถานที่ การขนส่ง ความอุดมสมบูรณ์ของดิน แหล่งน้ำที่ สะอาด ขนาดของโรงเรือนที่เหมาะสม ระดับความสูงของพื้นที่ 2. สภาพภูมิอากาศ ศึกษาอุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ ลมหรือการระบายอากาศ แสงแดด ปริมาณน้ำฝน แสงสว่าง <u>ประวัติศาสตร์</u> 1. พัฒนาการการเลี้ยงวัวในประเทศไทย 2. พันธุ์วัวพื้นเมืองภายในประเทศและต่างประเทศที่สำคัญ
ศิลปศึกษา	1. สุนทรียภาพความงาม ความเข้าใจการวาดภาพโครงสร้างของตัววัว และคอกวัว 2. สุนทรียภาพทางดนตรี ที่รับฟังด้วยจิตเข้าใจทางอารมณ์ของวัว และนำมาเกิด ความเข้าใจอารมณ์ของวัว เช่น โกรธ ดีใจ อารมณ์ปกติ เป็นต้น 3. สุนทรียภาพทางนาฏศิลป์ ความวิจิตรตรงงามของการแสดง โดยเกิดจากการ สังเกตกิริยาท่าทางของวัวแล้วนำมาเรียบเรียงออกมาเป็นการแสดงวัว หรือ วิถี ชีวิตการเลี้ยงวัว ตามกิริยาท่าทางที่นักเรียนได้สังเกต
สุขศึกษา และพลศึกษา	1. บูรณาการความรู้ เรื่องของสุขอนามัย และการออกกำลังกายของวัว 2. บูรณาการความรู้ เรื่องการเจริญเติบโตของวัว จากการประมาณอายุ จากฟัน หน้า น้ำหนักและรอบอกของวัว 3. การป้องกันและควบคุมโรคในวัว
การทำงานอาชีพ	1. ช่องทางการประกอบอาชีพการเลี้ยงวัว และทักษะการประกอบอาชีพเลี้ยงวัว 2. การบริหารจัดการการประกอบอาชีพการเลี้ยงวัว 3. การลดต้นทุนในการเลี้ยงวัว 4. การจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย 5. การเพิ่มมูลค่ามูลวัว

บทที่ 3

ผลงานที่เกิดจากการดำเนินงาน

3.1 ผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

โรงเรียนว้าว เป็นการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ เป็นการสร้างแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อนำนวัตกรรมโรงเรียนว้าวเข้ามาจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจระบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นขั้นเป็นตอน รู้จักการคิดวิเคราะห์วางแผนก่อนลงมือทำ เกิดการคิดอย่างเป็นระบบ ทำให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องได้ด้วยตนเอง เช่น วิธีการปลูกหญ้า การคัดเลือกสายพันธุ์ การจัดการระบบฟาร์ม สรีระของวัว เทคโนโลยีการผสมเทียม การทำบ่อแก๊สพลังงาน และการคำนวณหาต้นทุน รายรับ รายจ่าย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการจัดการระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นความรู้ที่คงทนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนี้โรงเรียนว้าวยังเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชน บุคคลทั่วไปที่สนใจใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้

3.2 สรุปสิ่งที่เรียนรู้และการปรับปรุงให้ดีขึ้น

การพัฒนาโรงเรียนว้าวให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การพัฒนาทักษะอาชีพให้กับนักเรียน เกิดทักษะชีวิตร่วมกับการเรียนในห้องเรียน มีการประยุกต์ใช้ความรู้ และเทคโนโลยีมาช่วยในการดูแล การจัดการประสบการณ์ให้กับนักเรียนทั้งในห้องเรียน และสถานที่ปฏิบัติจริง บูรณาการเข้ากับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ

ระหว่างการพัฒนาโรงเรียนว้าว ช่วงแรกของการพัฒนา พบปัญหาต่างๆ เช่น ความไม่เข้าใจในการดำเนินโครงการ วิธีการเลี้ยง สถานที่ การทำแปลงหญ้า เป็นต้น อาศัยทำความเข้าใจระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษากับชุมชน เพื่อหาแนวคิดร่วมกันเพื่อสร้างโรงเรียนว้าวขึ้น จนได้แนวทางในการพัฒนาเกิดขึ้นจนสำเร็จ และได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ประชาชนชาวบ้าน มาช่วยในการริเริ่มโรงเรียนว้าวให้ความรู้เบื้องต้น อาศัยความร่วมมือระหว่างชุมชน วัด รัฐ โรงเรียน หน่วยงานราชการ และเอกชนเข้าช่วยสนับสนุนต่อมา

3.3 การขยายผลและการเผยแพร่ผลการพัฒนา

โรงเรียนว้าว เป็นโครงการที่ได้รับความสนใจจากนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นอย่างมาก เกิดการเรียนรู้แบบส่งต่อ จากเพื่อนสู่เพื่อน จากนักเรียนสู่ผู้ปกครอง จึงเกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ครบวงจรอย่างสมบูรณ์ กล่าวคือโครงการโรงเรียนว้าวมีการจัดการตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ต้นน้ำคือ แหล่งอาหารที่พร้อม สถานที่ที่เอื้อต่อการพัฒนา วิธีการเลี้ยง และเทคโนโลยีมาช่วยในการเลี้ยง ปลายน้ำคือการส่งต่อลูกวัวให้กับนักเรียน พร้อมองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อนำไปขยายผลต่อไป ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้จริง นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังมีการเผยแพร่โรงเรียนผ่านจดหมายข่าวโรงเรียน ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อบริการสังคมออนไลน์ (Facebook) เว็บไซต์ของโรงเรียน <http://rrw.ac.th/>

3.4 จุดเด่น หรือลักษณะพิเศษของผลงานนวัตกรรม

โรงเรียนว้าว เป็นกิจกรรมใหม่ที่โรงเรียนพัฒนามาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน ที่ใช้ประโยชน์จากสิ่งที่โรงเรียนมี และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนานอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเรียนให้กับชุมชน และผู้ที่สนใจได้ศึกษาหาความรู้ จนทำให้มีหน่วยงานภายนอกเห็นความสำคัญจึงได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน

3.5 ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ในการพัฒนาโรงเรียนว้าว จำเป็นต้องมีการพัฒนาต่อยอดทั้งวิธีการดูแล การจัดการ การใช้ประโยชน์จากมูลสัตว์ การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการดูแล รวมถึงความรู้ วิทยาการสมัยใหม่ การการเลี้ยงวัวเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

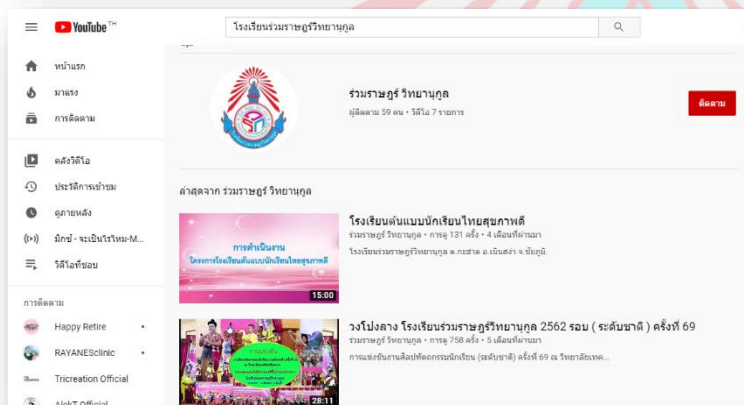

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). **การสอนกระบวนการคิด ทฤษฎีและการนำไปใช้** (พิมพ์ครั้งที่ 2).
 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นนทลี พรธาดาวิทย์. **การจัดการเรียนรู้แบบ Active learning** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- ผกาพรรณ สกุลมัน. (2555). **ระบบการเลี้ยงวัวควายของเกษตรกรรายย่อยในอนาคต**. เกษตร. 40 (ฉบับพิเศษ 2) : 33-36.
- วิภาวี ศิริลักษณ์. (2557). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Seymour P. (2011). <http://www.kmutt.ac.th/organization/Education/Technology/constructionism/constructionism2.html>. (Online) Accessed date July 6, 2020.

การเผยแพร่นวัตกรรม

จดหมายข่าวโรงเรียน

มุมมองแบบกริด

มุมมองแบบฟีด

2 โพสต์ · 6 รายการ

ช่องทางการเผยแพร่ติดตามข้อมูลข่าวสาร โรงเรียนร่วมราษฎร์วิทยานุกูล

<http://www.rrw.ac.th>

<https://www.facebook.com/rrw.ac.th>